

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo l. gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino sprejema J. Krajec v Novem mestu, dopise pa uredništvo.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Gospodarske stvari.

Dolenjski gospodarji!

Le tisti narod je mogočen, katerega kmetiški stan je v dobrih razmerah, je imovit, ter se svojih pravic zaveda. Le iz trdnega, zavednega kmetiškega stanu pričakovati nam je pravega narodnega naraščaja, po naših mestih in trgih pravega narodnega meščanstva. Naši narodni nasprotniki so si že davno za geslo izvolili: „naša mora biti inteligenca, naš mora biti kapital“. V dosego izpolnitve tega gésla bili so največji nasprotniki narodne šole za nas Slovence, in bili bi jej še dandanes, da bi jim to uspešno bilo. Ali še tako dobro urejena narodna ljudska šola ne more gledé dobrega položaja, premožnosti in zavednosti kmetiškega stanu, bog vé kaj doseči; ona je pač temeljni kamen, brez katerega se ne da nikakor naprej zidati, do strehe pa ne seže nikdar. To tudi srednja naša šola storiti ne more. Pa saj tudi ni ne prve ne druge poklic, namen, smoter, kmetiški naraščaj poučevati v boljšem, v naprednem gospodarstvu, ter ga vzbujati k pravi stanov-

ski zavednosti; pač pa je to poklic, je dolžnost kmetijsko strokovnih šol, skratka kmetijskih šol. V kmetijski šoli naučiti se ima sin kmetiških staršev, — že razumen postali kmetiški mladenič, — vseh tistih strokovnih znanstev in njih praktično uporabo; katerih mu — kakor še otroku — ljudska in tudi srednja šola, ni zamogla podeliti. V kmetijski šoli le mogoče je pa tudi mladenčemu ucepiti v srce tisto ljubezen, tisti ponos do težavnega kmetiškega stanu, kateri je neobhodno potreben, da se človek z veseljem in ponosom s kmetijstvom ukvarja, s kmetijstvom, ki je dandanes, dasi odločno najvažnejše, žalibog tako malo spoštovano.

Koliko premožnim, in v splošnem obziru tudi omikanim, toda ne strokovno omikanim, ne strokovno izobraženim našim boljšim kmetovalcem, posestnikom, kmetovanje ni stan, ampak delo, s katerim se le prisiljeni, le primorani bavijo, ne pa iz ljubezni, ne iz napredkaželjnosti, še najmanj pa s ponosom. Vsakojaka barantija z lesom ali čemur bodi, je takim ljudem ljubša, kakor pa kme-

PODLISTEK.

Naš Luka.

(Priredil za kratek čas M. Mk.)

(Dalje.)

Odkar se je bil v Soteski slabega piva napil, ni bil nikdar popolnoma okreval: več let je kri metal iz sebe; da se mu je še hujsje godilo, iskal je pri konjedirki pravih konjskih zdravil, neumnež!

Kaj so hoteli oče ž njim, za grunt ni bil, toraj ga odločijo, da bo s konji žito iz Karlovca vozaril, ižice, fižol in pršiče pa v Ljubljano, — konji ga bodo že potegnili seboj, zavirati bo menda že znal, so dejali oče.

Bil je res vedno na cesti kakor konjska figa. In kdo bi si mislil! pri tem poslu se je še precej utrdil, saj so ga pa tudi pili kakor „mavre“. Luka je dobro vedel za dobre krčme, kakor njegovi konjiči; četudi niso v šolo hodili, poznali so dobro kazalec na oštirjevi hiši — posebno znana je bila Koščakova hiša na Grosupljem.

Ranjca: Koščak in Koščakovka sta potnikom dobro postregla, vselej z dobrim in prijaznim obrazom prinašala jed in „Metličana“ na mizo. Našega Luko sta prav rada imela, ker je včasih zvečer vedel ktero „ribniško“ povedati. Ker je na svojem potovanju večkrat z Ribničani skupaj zadel, je marsiktero pobral in si jo dokaj dobro zapomnil.

Ali bi morda, dragi čitatelj, rad ktero Lukovo slišal? Na, tu le so nekteri ocvirki, dobro naj ti teknejo, privoščim ti jih kakor črnemu konju belo liso, če te pa smeh posili, pa se za trebuh primi, da ti ne počí.

Ko je bil naš Luka na sv. treh Kraljev dan v Z. pri službi božji, so gospod župnik v pridigi večkrat vprašali in ponavljali besede: „Kaj so nam danes ti trije moške prinesli? kaj nam so prinesli?“ pravim. Bili so slučajno v cerkvi trije brusarji. Kar se eden oglasi: „Bruse smo prinesli, dobre bruse, kupijte bruse, dobre bruse!“ Drugokrat zopet ravno ta gospod večkrat s prižnice

tijstvo. Kako naj pri takih žalostnih razmerah naše kmetijstvo napreduje, kako naj dospemo po tej poti do premožnega, zavednega, ponosnega kmetiškega stanu?

Dolenjski gospodarji! osobito tisti, katere je previdnost božja obdarila z obilnejšim zemljiškim posestvom — že celo pa z vinogradi; poslušajte in ubogajte nas, nikoli se ne bodete kesali. Glejte, na Grmu pri Novem mestu ustanovljena je deželna kmetijska šola, s kakoršno se ne more vsaka dežela ponašati. Iz te šole izhajajo izvrstni gospodarji, kakoršni se že semtertje, posebno po Vipavi, po Dolenjskem, posebno pa po Gorenjskem in Notranjskem nahajajo, kateri z napredovanjem v lastnem gospodarstvu sami sebi, in z dobrim zgledom svojim sosedom jako koristijo. Razumi se, da se utegne med najlepšo pšenico tudi kako zrno ljulike nahajati. Da bi takih gospodarjev po deželi več, veliko, veliko več imeli; oj kako lepo bi shajal kmetiški napredek, kako lepo kmetiško blagostanje, kako lepo bi vshajala kmetiška stanovska zavednost, kmetiški ponos!

Zatoraj gospodarji, ne zanemarjajte tega zaveda, marveč pošlje naj vsak svojega gospodarstvu namenjenega sina v to šolo, da se tam stanovsko izobrazijo. Pošlje naj pa, kdor ima več sinov, nadarjenjšega v to šolo, ne pa manj umnega, češ: za kmetijo je človek kmalo dovolj pameten. Vsaj to ni res, ravno za kmetijstvo je treba pametnih nadarjenih ljudi, ne pa slabih možgan, kateri se nič ne nauče, in potem doma v namen napredka tudi nič ne store. Nenadarjeni mladenčiči, v kmetijsko šolo poslani, dobri stvari le še škodujejo namesto da bi jim koristili. Po dovršeni šoli pri-

vprašajo: „Kaj pravi Peter? Kaj pravi Peter?“ Farovski hlapec, ki je stal pod korom in kamor so se gospod najbolj obračali, odgovori: „Gospod! Peter (mesar) pravi, da ne bo več mesa dajal, če ga ne boste plačevali.“ Hm! Nadalje, Kopunček (kokošar) skoz Višnjogoro čez Peščenik, kokoši, piščeta in kopune pelja, Luka za njim pa ščetinovec v Ljubljano. Luka kopunčka vpraša: „No, Kopunček, ali vse kopune peljate?“ „Ne Luka, eden gre peš!“

Pri Koščaku na Grosupljem se Luka ustavi, nakrmi sebe in konjiča, in ker so imeli še-le zjutraj po treh proti Ljubljani odriniti, so zvečer še marsikatero uganili. Tu so se pa tudi ustavljali Stružanje in Ribničanje. Stružan Mežin vpraša pri večerji Luko: „No, od kod si pa ti doma? Kaj pa voziš?“ Luka odgovori: „Suhokranjčan sem, svinjsko blago peljam.“ „Kaj pa ti Mežin? saj te poznam da si iz Strug, pri vaši hiši sem že večkrat pil, ko sem v Ribnico čez sv. Ano lešnike na prodaj nosil,“ pravi Luka

dejo domov, pa se nič ne prizadevajo, nič ne napredujejo, in sosedje sklepajo potem tako-le: v kmetijski šoli je bil, pa nič ne zna, ta šola ne more dosti vredna biti.

Med naznanili, donašajo danes „Dol. Novice“ tudi razpis večih deželnih ustanov za Grmsko šolo. Te ustanove niso namenjene za sinove revnih kmetijskih staršev, ampak za one boljših, premožnejših, da jih tem ložej v šoli vzdržujejo. Toraj gospodarji, sezite po pomočni roki, katera se Vam nudi. Prečastiti gospodje duhovni in velečastiti gospodje ljudski učitelji, ter zavednejši narodni gospodje po deželi sploh, storite Vašo narodno dolžnost in nagovarjajte boljše gospodarje, da dadó svoje sinove na Grm. Domovina Vam bode hvaležna za blagi Vaš trud.

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Sprava med Čehi in Nemci še ni dognana, in tudi ne bo, dokler bodo Nemci kot pogoj sprave stavili zahtevo, naj vlada prekliče jezikovno naredbo za Češko in Moravsko. Čehi ne marajo odnehati niti za las.

Kaj pa naj storé Slovenci, ko jim je vlada dala tako zaušnico z razpustom celjske gimnazije? Položaj je za nas nevaren. Lahko, opravičeno bi izstopili slovenski poslanci iz sedanje večine v državnem zboru in bi kar rekli: vlade, ki nam tako krati naše pravice, ne maramo podpirati. Vendar je bilo umestno, vso stvar dobro premisliti. Zato so se 30. julija zbrali v Ljubljani na poziv dr. Sušteršiča slovenski in istersko-hrvatski poslanci na posvetovanje. Na tem sestančku so se

Po tem razgovoru so se vozniki spoznali in marsikatero kratkočasno rekli, stari Koščak jih je pa kaj rad poslušal.

„Vi, Koščakovi oče,“ pravi Luka, „ali vejste vi, ktere sorte ljudje so na „svajtu“ potrebni? No, če ne vejste, bom pa jaz povedal. Na svejtu so potrebni tri sorte ljudi: Eni, da bi za bogatine mrli; drugi, da bi namesto beračev molili; tretji, da bi za pijance plačevali. Ali ni tako?“ pravi Luka. „Dobro, prav dobro, Luka! Kje si pa to pobral?“ vpraša Koščak. „E oče, če človek po „svajtu“ hodi, vse zvé, saj vsi ljudje vse vedó,“ dé Luka. „Ali pa veste Koščakovi oče, kako hinjska kôla pojejo?“ „Kako? Luka, povej!“ reče Koščak. „Tako-le oče, ako v hrib peljaš, upijejo: „Marija Magdalena, po-o-omagaj, po-o-omagaj!“ navzdol pa: „Pomagaj ali pa ne, pomagaj ali pa ne!“ Ali veste zakaj tako?“ vpraša Luka. „Veste pri nas v Suhikrajini je ves voz lesen, le lunek (osnik) je drenov. Ha, ha! No, zdaj je že boljše odkar je železo bolj po ceni.“ Oče Koščak se je

izjavili poslanci jednoglasno, da je potrebno, da ostane sedanja večina v državnem zboru nerušena. Izrekli pa so takisto jednoglasno nekatere dejanske zahteve slovenskega in hrvaškega ljudstva.

Pred vsem se mora **celjsko vprašanje** kar najpreje urediti v smislu opravičenih zahtev in potreb štajarskih Slovencev.

Sedanji način vladnega postopanja na **Pri-morskem** se mora z ozirom na neznosne razmere slovanskega prebivalstva v najkrajšem času spremeniti, tem bolj, ker so se te razmere izza minulega zasedanja poslanske zbornice še poostrele.

Ob premembi v deželnem predsedstvu na **Koroškem** se mora upoštevati opravičena zahteva koroških Slovencev, naj se za deželnega predsednika imenuje mož, ki bo pravičen obema v deželi bivajočima narodnostima.

Vlade, ki bi ne zadostila tem opravičenim zahtevam, bi zbrani poslanci ne mogli podpirati. Zbrani poslanci so ob enem sklenili, sklicati v prvi polovici meseca septembra v Ljubljano **vse-slovenski shod**, k kateremu bodo povabljeni vsi poslanci, župniki in drugi odličnjaki, da se skupno posvetujejo o perečih slovanskih vprašanjih.

Da bi se razgovarjali takisto o perečem socialnem vprašanju, so se prijatelji obrtnega in delavskega stanu iz alpskih dežela zbrali 8. avg. k **katoliškemu obrtnemu in delavskemu shodu** v Solnogradu. Nad 200 društev je odposlalo svoje zastopnike. Na tem shodu je poročal tudi naš poslanec dr. Krek in sicer o ustanovljanju delavskih hiš.

Hrvatom se slabo godi od strani mažaronske vlade. V predsedništvo vladna večina ni izvolila ni jednega opozicijskega. Zato je manjšina zapustila zbornico.

kar za trebuh držal samega smeha ter dejal Luki: „Veš Luka, pri vas ste na suhem, ti si pa tako „moker,“ kako to?“ „E, oče, kolikokrat sem bil že čez kožo „moker,“ danes sem pa le nekoliko „faihten,“ „Metličan“ to dela.“ „Luka“, nadaljuje Koščak, „moliti pa gotovo ne znaš, taki ljudje so večidel slabi kristjani, za norčije imajo oglajen jeziček, za svete reči pa štirivoglatega.“ „Oče Koščakovi, vi se motite, vi me še zadosti ne poznate, dasiravno sem že marsikteri groš pri vas pustil,“ pravi Luka. „Hentaj! oče, morda pa vi ne znate, vi pa še šest resnic ne znate.“ „To bom menda vendar znal, saj še človek zveličan biti ne more, ako jih ne zna in ne veruje,“ odgovori Koščak. „Pa jih povejte, ako jih znate,“ dé Luka. Koščak jih moli. „Oho, oče! te so že stare, te zna vsak otrok, znate li nove? Jaz jih pa znam, stavim, da si jih vi svoj živi dan ne bodete zapomnili. Te-le so:“

1. Trebanjska modrost;
2. Šentviška ofert;

Grozna povodenj je na Gorenje- in Nižje-Avstrijskem, Češkem in Solnograškem napravila strašansko škodo. Od vseh strani slabi glasovi.

Kaj je novega po širokem svetu?

Nemški cesar in cesarica sta te dni obiskala ruskega carja v Petrogradu. Vsprejem je bil jako slovesen. Ta obisk bo izvestno pripomogel k zagotovitvi evropskega miru. Pripisujejo mu zlasti veliko važnost glede pospešitve grško-turškega mirovnega pogajanja, ki še vedno ni popolnoma končano.

Nesrečno **Španijo** je zadela zopet velika nesreča. Vojskovati se mora na Kubi in Filipinih z vstaši, doma pa z anarhisti. Anarhist Santo, rodом Italijan, je umoril 8. avgusta španjskega ministerskega predsednika Canovasa, ustrelivši trikrat z revolverjem nauj. Res tužna Spanija!

Piše se nam:

Iz Adlešič, dné 3. avgusta. [Letina in toča.] Letošnja pomlad in tudi poletje sta nam obetala še precej dobro letino. Sena smo nakosili toliko, kakor že dolgo prej ne, strn, t. j. pšenico in rž smo tudi srečno spravili pod streho, tudi trta je obetala, kar jo je v lepem cvetelo, lep pridelek, in tako smo bili že skoraj brez skrbi za prihodnje leto. A, človek obrača in Bog obrne. V ponedeljek 2. avgusta popoldan, začne se nebo od severo-vzhoda oblačiti in črni oblaki jeli se so poditi proti nam. Strašan piš nastane in vsa okolica bila je na mah v sivo meglo zagrnjena. Toča, debela kakor orehi se je vsula, da je bilo strah in groza. V dobri četrt uri je bil uničen ves trud uboze-ga kmeta in vse upanje splavalo je po vodi. Usmiljenja vredni oratar! Potolčene je dve tretjini fare, a najbolj potolčene so vasi: Dolenjci, Burga, Adlešiči, Gorenjci in Vrhovci, Sela in Tučkovci manj. Ljudstvo je bilo

3. Mokronoška kletev;
4. Sentpeterska tatvina;
5. Topliška hvala;
6. Zužemberska lakota;

„No, le naučite se jih, da bode te velikonočno izpraševanje dobro dostali. Ali ni res tako možje? vpraša Luka ponosno. „Kdor šest resnic ne zna, ne opravi izpraševanja, pa tudi žegna ne dobi velikonočno nedeljo, žegen pa veliko pomaga; nekteri mislijo pa, da teži. Slišal sem veliko soboto neko žensko, ki je z drugimi blagoslovljeno velikonočno Jagnje iz cerkve domu nesla, rekla je svoji tovarišici, menda Burklježevi Urši: „Lej, lej, kako je zdaj težko!“ Jaz to slišavši pravim: „Menda ne, saj žegen navadno pomaga.“ Kar zareži Urša: „Ti Lukatova pasja dlaka ti, ti pa tudi vsako pregrizneš!“

Po treh zjutraj jo vozniki od Koščaka uberó proti Ljubljani in pripeljajo do Dolenjske šrange (mitnice.) Tu štokajo znani ljubljanski „ibljatarji“ (tako si je Luka mitničarje mislil) z železnimi

od začetka žalostno in je obupno zrlo v bodočnost, a gospod župnik so ljudi v nedeljo z jako tolaživnim govorom poučili, da je po drugod šiba božja še huje in strašneje zadela ljudi in ogromno škodo napravila. Djali so, da ne smemo obupati, saj tudi pobožni Job ni obupal, ampak recimo z njim vred: „Bog je dal, Bog je vzel, češćeno bodi njegovo ime!“

Iz Suhora. Dne 3. t. m. okoli 4. ure popoldan je nastal ogenj v vasi Hrast pri Suhorju. Upelil je štirim gospodarjem vsa poslopja, obleko, krmo in še neomlačeno strn. Sumi se, da je zažgala zlobna roka. Pogorelci niso bili zavarovani, ker so vsled uničenih vinogradov zelo revni, da komaj drugo štibro plačujejo. Pri ognju so Suhorci in sosedni občani neutrudljivo delali in gasili, da so ogenj omejili, sicer bi bila vas Hrast, ki šteje čez 30 hiš, štev. gotovo žrtev neusmiljenemu elementu. Pravi junak pri delu se je skazal tudi g. župan Jutraš iz Metlike, kateri je slučajno prišel na pogorišče. Naj mu bo na tem mestu, kakor tudi vsim drugim vrlim gasilcem izrečena iskrena zahvala!

Iz Belokrajne. Drage „Dol. Novice!“ Sporočati Vam moram veliko nesrečo, ktera je naš revni kraj zadela. Dne 22. julija vsipala se je silna toča s strašnim viharjem čez Vidošiče, Drašiče, Vivodino in ravno čez one vasi, kjer je bilo najlepše novo trtje z obilnim grozdem obloženo. Pred par dnevi sem videl te lepe trte polne grozdja, sedaj pa, ako bi ne bilo kolja, bi se še ne poznalo kaj da je. Letos bi bil naš kmetovalec nekoliko odškodovan za svoj silni trud, sedaj mu je pa upanje tudi za prihodnje leto uničeno, ker je vse mladje razbito, a to kar je letos cepljeno, pa je popolnoma uničeno. Drugokrat je prišla toča dne 2. avgusta. Ta si je vzela pot od Semiča čez Cerovec, Črešnjovec, Dobravice, Gradac, Primostek in potem čez Kolpo dalje. To pa ni bila več toča, to je bil led, in tega toliko, da se je še ta teden nahajal po dragah! Drevje je vse golo kakor v postu, ne vé se, kje je rastlo proso, ajda in drugo; ljudje nimajo kaj dati živini in prešičem, ker je ves letošnji pridelek popolnoma uničen. Uboga Belokrajna! ubogi kmetovalec! kako bodeš plačal davke, obresti in drugo, kako kupil obleko sebi in družini? ker se nas nihče

špicami po vozu, kar zadenejo v krmi na nekaj trdega. „Oho mož, kaj pa imate tu notri?“ pravi eden našemu Luki. Luka mu naravnost odgovori: „Puteršček vina z gradenske gore.“ „Od vina morate užitninski davek plačati, po 4 krajcarje od litra,“ pravi stražnik. „Vino je vredno pa po 3 krajcarje,“ odvrne Luka. „Mož, kaj si hočete, mi delamo po postavi.“ Luka navihan kakor vedno, pravi drugim voznikom: „Možje, spolnimo tudi mi natorno postavo, žejni smo, dasi na vse zgodaj, izpijmo to vinsko kapljico pred šrango, povabimo še te sitne „ibljatarje“ na požirek kislice, da se bodo še bolj kisle držali, pa bo plačano! Mislim, da v želodcu ga bomo menda vendar smeli v Ljubljano nesti, menda nas ne bodo s špicami predrli, saj smo ljudje ne pa gadje. „Ti suha para ti, tebe tudi škrtat ne bo v kozji rog vgnal, tako pretkan si, gotovo si že kedaj med kozli živel,“ pravi eden stražnikov.

(Konec sledi.)

ne usmili, še toliko ne, da bi našo nesrečo v kakem časopisu popisal, a škoda je cenjena samo v drašički občini na 10.442 gld.

Pričakovali smo v časopisih poročila od gospoda, katerega sveta dolžnost bi bila isto storiti, in njegova sveta dolžnost je, vsaj revnim vinogradnikom kako podporo dobiti. Naj se vendar spomni obljube, katero je storil,

Prosimo naše deželne in državne poslance, naj z besedo in peresom pomoči iščejo ubogi Belokrajni, ako pomoči ne bo, mora propasti. —

Zaprtija je še vedno, trgovina spi, denarja od nikjer.

Naznaniti moram tudi, da so v torek 10. t. m. naši orožniki prijeli tri pare volov iz Ribnika, (Hrvaško) ko so drva v Metliko vozili, in isti so bili drugi dan na javni dražbi prodani; kupil jih je lastnik grajščak iz Ribnika za 120 gld.

Vprašali bi vis. c. kr. vlado, kedaj bode zaprtije konec. Ako ni bolezn med živino, zakaj se meja ne odpre? če je pa še bolezen, naj se pa meja popolnoma zapre in straža postavi na most, ktera naj vsakega, kdor bi hotel s živino ali prešiči čez iti, nazaj vrne. Tako se pa orožniki pod most skrivajo ter čakajo, kakor mačka na miš, na tihotapce, in katerega zasačijo, vzamejo mu živino ali prešiče, katere potem v Metliko pritirajo. Tukaj se potem do prodaje hranijo in tebi nič meni nič tam napajajo, kamor mi našo domačo živino na vodo gonimo. To je lepo varstvo, da se naša domača živina ne okuži in ko se potem živina proda, pa je zdrava

Naj toraj vis. c. kr. vlada, ako je še res med Hrvaško živino kužna bolezen, mejo zapre in stražo tako postavi, da jo bo videti in ta naj vsacega, kateri bi hotel iti iz Hrvaške s živino ali prešiči na Kranjsko, nazaj vrne, ne pa mu isto vzeti ter prodati, da se potem skoz to med našo živino pomeša. Mi ne verjamemo tega, da bi živina, katera je dvakrat plačana, mogla zato zdrava biti.

Tako pa, ko ni nobene straže, si ljudstvo misli, saj grem lahko na Kranjsko, znabiti je že odprtija. S tem se ubogo ljudstvo zapeljuje, in zatirane se še bolj zatira.

Domače vesti.

(Nova maša.) V nedeljo 8. t. m. imel je v Novem mestu prvo daritev sv. maše častiti gospod Anton Jarc, sin tukajšnjega občeštovanega trgovca Anton Jarc-a. Vse se je vršilo na kaj slovesen način. Kapiteljska cerkev je bila lepo okrašena. Slavoloki s pomenljivimi napisi nahajali so se pred cerkvijo in ob vhodu novomašnikovega doma na glavnem trgu. Vabljeni gostje, katerih je bilo kaj veliko, zbirali so se v prostiji; mej njimi so bili prostega pa tudi prav odličnega stanu. V lepem sprevodu so šli z novomašnikom v cerkev, kjer je gospod najprvo sv. Duha pomoči prosil. Potem je bila pridiga, katero je imel vis. častiti gosp. župnik Barbo. Govoril je umevno, dovršeno lepo, iz srca; lepe besede so ravno tako tudi vidno v srce segale in poslušalce za Boga in mašniški stan ogrevale. Sveto daritev je opravil gosp. novomašnik z veliko asistenco; cerkveno petje (instrumentalna maša) bilo je krasno. Po končanem svetem opravilu bil je obed na novomašnikovem domu; obed, ki je smel vsacega razvajenega zadovoljiti. Slišati je bilo tu lepih duhovitih napitnic. Gosp. kapiteljski vikarij Matija

Prelesnik je v proslavo nove maše zložil ter zbranim gostom prebral prelepo pesem, ki na Koseskijev „Kdo je mar“ spominja. Imeli bomo še priliko, jo brati v kakem listu, ki vé pesni ceniti. Kakor smo poizvedeli, pride gosp. novomašnik na lepo faro Št. Jernej. Bog naj ga vodi vse življenje!

(Koze) stavile se bodo letos sledeče dneve: Dne 16. avgusta v Rudolfovem ob 10. uri dopoldne v mestnej hiši; v Smihelu pa ob 3. uri popoldne v deškej šoli. Dne 17. avgusta v Ruperévrhu ob 1/2 8. uri zjutraj; v Stopičah ob 1/2 10. uri zjutraj; v Podgradu ob 2. uri popoldne; na Slatniku ob 1/2 5. uri popoldne. Dne 18. avgusta v Vavti vasi ob 7. uri dopoldne; na Šicah ob 1/2 10. uri dopoldne; na Toplicah ob 11. uri popoldne; na Poljanah ob 2. uri popoldne; v Čermošnjicah ob 4. uri popoldne. Dne 19. avgusta v Velkem Kalu ob 1/2 8. uri zjutraj; v Mirni peči ob 9. uri zjutraj; v Prečini ob 11. uri dopoldne; v Soteski ob 3. popoldne. Dne 20. avgusta v Brusnicah ob 1/2 8. uri zjutraj; v Gracarjevem turnu ob 10. uri zjutraj; v Beli cerkvi ob 1. uri popoldne; pri Zorkotu ob 1/2 4. uri popoldne; v Št. Petru ob 1/2 5. uri popoldne.

(Konjska dirka) v trab v Šentjerneju bo v nedeljo dne 12. septembra popoldne ob 1/2 4. uri.

(Mesečni sejm v Novem mestu) bil je dobro obiskan. Prignalo se je nad 900 glav govedi in 137 konj. Kupčija bila je srednja. Novi sejmski prostor za pokopališčem prodajalcem in kupcem dobro ugaja.

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu juliju 1897 je 206 strank vložilo 24 061 gl. 04 kr., 98 strank vzdignilo 13.623 gl. 10 kr., toraj več vložilo 10.437 gl. 94 kr., 8 strankam se je posojil izplačalo 5.300 gl., stanje vlog 388.177 gl. 33 1/2 kr., denarni promet 60.433 gl. 70 kr.

(V bolnišnico Usmilj. bratov v Kandiji pri Novem mestu) se je sprejelo meseca julija 69 bolnikov, koncem junija jih je ostalo 33, skupaj 102. Od teh se jih je ozdravilo 53, zboljšalo 17, neozdravljen bil je 1, umrla sta 2, in sicer 1 vsled jetike in 1 vsled ostarelosti, v oskrbovanji ostalo pa jih je 29. Oskrbovalnih dni se je nabralo tekom preteklega meseca 1037.

(Veliki romarski shod) na Záplazu bude letos dne 20. avgusta.

(Ustanovitev štacije golobov pismo-nošev.) C. kr. vojno ministerstvo pooblastilo je tukajšnega c. kr. okr. tajnika gosp. Frana Demscherja, da ustanovi v Novem mestu štacijo golobov pismo-nošev in sicer sè zvezo s Trbižem na Koroškem; v to svrhu poslalo se je imenovanemu gospodu 30 golobov in sicer 20 iz Komorn-skega, 10 pa iz Dunajskega c. in kr. zavoda za golobe pismo-noše, kateri vsi so še le letos izvaljeni in doslej sploh zunaj še niso letali; skozi 14 dni ostanejo ti golobi zaprti, da se navadijo novega stanovanja, potem pa se bodo polagoma pričele ž njimi vaje. — Ker so take štacije v času vojske jako važne in koristne, opozarja se sl. občinstvo, so-sebno pa lovci, naj ne streljajo golobe pismo-noše, ker isti letijo tudi sicer na daleč okrog, kjer bi sploh nihče domačega goloba ne slutil.

(Nevihta.) Dne 22. julija t. l. med 4. in 5. uro popoldne je prišla nevihta s točo po naši občini Črešnjevec. Poškodovala je posebno trtje in koruzo ter naredila škode do 3000 gl. Dne 2. avgusta med 3. in 4. uro popoldne pa je zopet prišla nevihta s točo in zadela vse vasi v občini, namreč: Črešnjovec, Cerovec, hrib pri Cerovcu, Kervavčevrh, Gradnik, Pra-

proče in Sadjivrh. Pritiskala pa je s tako hudo silo, da je pokončala ves jesenski pridelek, kakor: Koruzo, fižol, proso, ajdo, zelje, peso, korenje, staro trtje kolikor ga še imamo je za več let poškodovano in novo ameriško je popolnoma vničeno, sadje z dreves je odbilo, stara drevesa za več let poškodovano in mlada drevesa vničilo, vsa druga košnja in paša za živino je popolnoma pokončana, po polju bilo je vse belo kakor po zimi, kadar sneg pade in po dolinah je ležalo toče po meter na debelo, ptiči nahajajo se pobiti na polju. Enako groznega vremena ne pomnijo najstarejši ljudje v občini. Revšina se ne dá popisati, kdor vidi, zamore presoditi. Škoda je cenjena na 80.000 gl. Bêda je zares velika, bati se je gladu čez zimo, ako ne pride o pravem času pomoč. Reveži se priporočajo usmiljenim srcem in vsem dobrotnikom v podporo. — Darovi blagovolijo naj se pošiljati županstvu v Črešnjevec, pošta Semič. Pri vredništvu tega lista, t. j. v Krajčevi bukvarni pa leži nabiralna pola, kjer se bodo darovi za poškodovance nabirali in ob svojem času v „Dol. Nov.“ razglasili. Konečno pa kličemo: „Treska in hudega vremena, obvaruj nas o Gospod!“

Jakob Konda, župan v občini Črešnjevec.

(V Ljubljani) se je vršil sestanek krščansko mislečega dijaštva. Sestanek je bil res veličasten. Vdeležilo se ga je nad 100 visokošolcev, oziroma abiturijentov in bogoslovcev. Poročalo se je o narodnem vprašanju, dalje, kako naj sodelujeta posvetno in duhovsko razumništvo, kako stališče zavzemaj razumnik nasproti socialnemu načrtu, o leposlovju, o veri in vedi, o položaju in organizaciji slov. krščansko mislečega dijaštva. Sklenilo se je več prekrasnih resolucij. Zvečer je bil slavnostni komers. K njemu je prišlo več poslancev in drugih odličnih oseb, ki so navdušeno pozdravljali in proslavljali ta sestanek, ki je tako vnel akademike za krščansko narodno delo.

(Domačih živali) se je konec minolega leta na Kranjskem uradnim potom naštelo: 21.486 konj, 182 oslov, 195.796 govedi, 36.716 ovac, 4.883 kozlov in 87.757 prešičev. — Vsled kužnih in družih bolezní in vsled poškodb pa je konec storilo 2902 živali; od teh je bilo 263 za užitek zaklanih.

V Novo Mesto vračujoča se pisma:

V mesecu juniju: Matthäus Šimenc, St. Georgen Stainz (rec.) — Alois Kozole, Reichenberg (rec.) — Anna Kaušek, Pola (rec.) — Johann Klobučar, Washington — Michael Rakoše, Odvin — Matija Učman, Lanimen — Kresija, Novomesto — Mica Bohte, Kaugles — Petar Jurič, Chicago — Franc Taužel, Doppelreber — Jože Susteršič, Konjice — Matija Susteršič, Klagenfurt — Katarina Vivoda, Triest — Stefan Lalič, Berzsdan — Michael Živkovich, Bobingen — Laknar Janez, Orehovec — Marija Vide, St. Jernej — Franz Bohte, Pondjak — Mitar Bečič, Chicago — Neža Šribar, Sv. Rok — Franc Rauhan, Škocjan — Lusstig Heinrich, Karaucs — Frank Potočar, La Salle Ivan Bergant, Ljubljana — Johann Hartelj, Chicago — Markus Jurich, Chicago — Johann Hummer, Cilli — Hiti Josef, Trbovlje — Johann Majntinger, Graz — Johanna Mladič, Chicago — Franc Lukšič, Chicago — Jože Srebernak, Birmingham — Franc Lokar, Aurora Reza Cvelbar, Tüplitz.

V mesecu juliju: Terezija Medle, Šentjernej — Fani Burkeljc, Verhovo — Helene Krbavac, Lipik — Marie Peček, Possnitzhofen — Mirt Vincenc,

Feistritz b. Marburg — Paval Jurič, Melk — Pavlina Rus, Ljubljana — Adolf Klein, Wien — Jože Kobe, Gjulaves (rec.) — Dion. der Südb. Ges., Graz — Alojz Gorenjec, Jurkavas — Jožef Kambič, Carana Mine Calif. — Anton Florijančič, Gottschee — Graf Walderstein, Töplitz — „Breg“ loco.

Loterijske številke.

Trst	31. julija	21	82	26	18	34
Gradec	7. avgusta	16	30	50	33	10

ZAHVALA.

Za mnogobrojno vdeležitev pri pogrebu mojega nepozabljivega sina

Tončeta,

izrekam tem potom vsem častitim spremljevalcem, osobito pa našemu velečenjenemu gospodu nadučitelju Antonu Paučiču kot pevodju za ginljivo petje pri grobu in vsem pevcem in pevkam, mojo najtoplejšo zahvalo.

Odličnim spoštovanjem

(192)

Ivan Tomic iz Kostanjevice.

P. T.

Opozarjam posestnike zemljišč in trgovce z lesom, da bom

meseca septembra tega leta prodajal na drobno svojo hosto

imenovano „Derganjski boršt“ ležečo mej Toplicam, Podljubnom, Valtovasio, Jurkovasio ter Praprečam. Iste je nad 400 oralov in se zdaj parcelira po jednom oralu.

Pogoji prodaje se bodo v dnevih prodaje naznanili in ti dnevi so začetkoma septembra t. l.

V Breitenau-u, dné 14. avgusta 1897.

(186--1)

Adolf grof Thurn.

Vino staro in novo, na prodaj je po prav nizki ceni v grajščini Bajnof pri Novem mestu.

Popravilo gospodarskih strojev.

Uljudno naznanjam p. n. občinstvu, da uspejmljem v popravilo mlatilnice, čistilnice, slamoreznice ter vse pod ključarsko obrt spadajoča dela, po kaj mogoče nizkih cenah; za vsa moja dela jamčim. Stare stroje tudi zamenjam z novimi od najboljših tovarov, proti primernemu doplačilu. Plačuje se po dogovoru lahko tudi na obroke. Kupujem tudi stare vlitte kolesa (švungrade,) slamoreznice in ročne mlatilnice, po koliko mogoče visoki ceni.

Pismena naročila se hitro in točno izvrše.

Se priporoča

I. Hrovath,

(180--2) ključavničar v Mačkoven pri Novem mestu.

Švicarska kotenina 20 kr.

Bela kotenina 12 kr.

Švicarska kotenina 20 kr.

ZALOGA

nepremočljivih plaht

za vozove, ter na meter za pokrivanje komatov

kakor tudi

nagrobnih vencev

z napisi, vsakovrstnega

manufakturnega blaga

in

šivalnih strojev

priporoča po najnižjih cenah

Josip Ogoreutz v Rudolfovem.

Rujava kotenina 12 kr.

Rujava kotenina 12 kr.

Švicarska kotenina 20 kr.

Bela kotenina 12 kr.

(184-2)

Švicarska kotenina 20 kr.

Deček, kateri ima veselje do pekovskega obrta in je 15-16 let star ter lepega vedenja, sprejme se takoj v poduk. — Kje pové vredništvo tega lista. (143-3)

Prodajalnico z eno sobo, kuhinjo in dvema kleti, proda po najnižji ceni, ali v najem odda na tri leta. Nahaja se na prav lepem prostoru pri farni cerkvi poleg šole. — Več pové lastnik Anton Hönigsman v Semiču št. 31. (189-1)

Harmonike. Slavn. občinstvu uljudno naznanjam, da izdelujem in v popravilo vzamem vsakovrstne harmonike, katere točno in vestno dovršim po najnižji ceni. Mihael Gregorčič, mizar in harmonikar Naklo pri Črnomlju. (168-3)

Deset let obstoječo prodajalno v Kandiji bom od sedaj naprej ob nedeljah in praznikih zaprto imel; toraj prosim, da me slavno občinstvo blagovoli druge dneve počastiti. — V zalogi imam zraven špecerijskega blaga, usnje iz različnih tovarov, dobre trpežne podplate in vsake vrste blago za čevljarje. Spoštovanjem F. Krajec v Kandiji.

Dva krojaška pomočnika

sprejme takoj Franc Štrubl v Valti vasi pri Straži.

Mlin s štirimi tečaji in stopami, šestimi sobami, kuhinjo, kletjo, dvema hlevoma za živino in štirimi hlevi za svinje, njiva, obsejana z deteljo, prav pri hiši, kakor tudi velik lep vrt zasajen s sadnim drevjem. Vse je v dobrem stanu ter se proda vsled odpotovanja lastnice v Ameriko za možem. — Več pové lastnica Franciška Vovk v Kandiji št. 28 pri Novem mestu (pošta Novo mesto). (195-1)

Kovačija pri Plantanu v Kandiji št. 36 je z vsem orodjem in s stanovanjem vred takoj v najem dati. — Več se izvé pri Andreju Agnitsch v Novem mestu.

šteV. 8609.

Razpis!

Na deželni vinarski, sadjarski in poljedelski šoli na Grmu pri Novem mestu, z dveletnim poučevanjem in slovenskim učnim jezikom, je izpraznjenih

pet deželnih ustanov

za prihodnje šolsko leto 1897/98.

Pravico do teh ustanov imajo sinovi kranjskih kmetovalcev in vinogradnikov, ki so vsaj 16 let stari, čvrstega zdravja in so z dobrim uspehom dovršili ljudsko šolo. Prednost imajo taki kmetijski sinovi, od katerih je upati, da se bodo potem na svojem domu s kmetijstvom, vino- in sadjerejo pečali.

Učenci z ustanovami dobivajo brezplačno hrano, stanovanje in pouk v šoli, obleko pa si morajo sami preskrbovati.

V šolo sprejemajo se tudi:

1. Plačujoči učenci, kateri plačujejo po 30 kr. na dan za hrano in stanovanje in pa 20 glđ. šolnine na leto, in

2. eksternisti, ki zunaj šole stanujejo in plačujejo le šolnino.

Lastnoročno pisane slovenske prošnje, ki morajo biti kolekovane s kolekom 50 kr., se imajo

do 31. avgusta 1897

izročiti vodstvu deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu pri Novem mestu.

Prošnjam je priložiti rojstni list, spričevalo dovršene ljudske ali srednje šole, zdravniško potrdilo o čvrstem telesu in trdnjem zdravju in župnijsko spričevalo o lepem vedenju.

Prošnjam za sprejem proti plačilu je priložiti reverz ali obvezno pismo starišev, oziroma varuha zaradi vzdrževanja učenca.

Pristavljaja se, da imajo učenci, ki dovrše to šolo, le dve leti vojaške prezentne službe.

Od deželnega odbora kranjskega.

(191) Ljubljana, dné 27. julija 1897.

Na prodaj je iz proste roke hiša, pōd, kōzolec in dve njivi. Hiša in pōd stojita prav na prijaznem prostoru, ker okolu leži lep sadni vrt, ograjen, da se lahko zaklene. Na jedni strani vrta leži cesta, na drugi pa teče Krka, s katere je napeljana voda na vrt, da se lahko nabrizga; poleg je tudi mali ograjeni vrt za zeljša in cvetlice. Ta domačija je prav pripravna za vsakovrstni obrt ali pa za kakega pokojnika (penzionista), ker je blizo farne cerkve ter od železniške postaje Straža oddaljena deset minut, od Toplic pa dobre pol ure hoda. Toraj priporočam hiš. št. 8. v Valtji vasi. Cena in pogoji se zvedó ravno tam pri posestniku F. Stravs-u.

Čvrstega učenca za prodajalnico, ki je dobro dovršil vsaj ljudsko šolo, išče Jan. Derganc, trgovec v Semiču št. 77. Prodaja se železo, usnje in špecerija. (188-1)

Tirolska veletrgovina

prve vrste z vinom išče v tej stroki dobro izurjenega zastopnika pod dobrimi pogoji. Ponudbe pod znamko V. 2353 odpravlja Rudolf Mosse na Dunaju. (142-5)

Kovačnica v najem je oddati poleg mosta na Polju pri Toplicah po prav ugodni ceni. — Več se poizvé pri lastniku ravno tam.

Razglasilo.

Podpisano mestno županstvo naznanja, da se bodo vršili od sedaj naprej v Novem mestu (Rudolfovem) na Dolenjskem ob vsakem sejmu za govejo živino tudi

konjski sejmi,

in sicer:

1) vsak prvi pondeljek vsakega

mesca (ako pade na tak pondeljek praznik, vrši se sejm prihodnji pondeljek), toraj 12 sejmov; nadalje ob vsakem letnem sejmu, kakor:

2) januarja v torek po sv. Antonu;

3) aprila v torek pred sv. Jurjem;

4) avgusta v torek po sv. Jerneji;

5) oktobra v torek po sv. Lukeži;

6) decembra prvi torek v adventu;

Prihodnji konjski sejm bode

===== dne 24. avgusta 1897.

~~~~~
Prirejeno je za te sejme vsestransko pripravno in prostorno novo sejmišče tik državne ceste za novomeškimi pokopališčem s posebnim dohodom in posebnim odhodom kakor tudi poskuševališčem za konje na sejmišču samem.

Mestno županstvo v Novem mestu,

dné 10. julija 1897.

Župan:

Dr. Schegula.

(161-3)

Lepo posestvo na Trščin občina Loka je takoj na prodaj. Več se izvé pri posestniku Franc Grabnerju na Trščin.

Učenec, iz dobre hiše doma in z dobrimi šolskimi spričevali, se takoj sprejme v mojo prodajalnico z mešanim blagom. Ludovik Smole, trgovec v Sevnici na Stajerskem. (169-3)

Tovarniška zaloga

šivalnih strojev in biciklov.

IVAN JAK,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 13.

Ceniki na zahtevanje brezplačno in franko.

Zastopnik za Metliko in okolico:
Friderik Skušek v Metliki. (181-6)

Vesela novica

se naznanja vsem mamicam in dekletom, ki nosijo obleko iz zelene ali rumene kotonine.

Švajcarska kotonina je bila nekdanj, kakor se še spominjajo stareji ženice, radi svoje dobrote prav sloveča, bila je pa tudi kmetskemu ljudstvu edino priljubljena obleka. Da je pa švajcarska kotonina zdaj toliko slabše postala, je vzrok to, da so začeli trgovci znižavati ceno drug čez drugega in se je tako s cenejšim, pa tudi slabšim blagom kmetu le škodovalo ne pa pomagalo.

Obrnile so se toraj ženice, ki so se že prepričale, da bom imel v svoji zalogi najboljše blago, naj naročim zeleno kotonino, kakoršna se je nekdanj dobivala.

Posrečilo se mi je tedaj na občeno željo poizvedeti za enako blago, katero bodem čez en mesec že v svoji zalogi imel.

Prosim toraj one, ki nameravajo kotoninsko obleko kupiti, naj ta čas počakajo na blago, ki bo samo za male krajcarje dražji, odleglo bo pa za tri obleke iz kotonine, kakoršna se danes povsod prodaja.

Dobivala se bode pa v Novem mestu in edino v Surc-ovi prodajalnici pod imenom

„franceska kotonina“

Ker bo ta prav srečna misel vsaki ženici le v velik prid, prosim vse one, ki to beró, naj blagovole to razglasiti med znanci, ki ne pridejo do „Dolenjskih Novic“, za kar mu bode gotovo vsaka mamica hvaležna.

Da mi bode radi ogromnega pritiska ob nedeljah in ponedeljkih mogoče vsakega povoljno postreči, želel bi, naj se častito občinstvo navadi, v to tudi druge dneve porabiti.

Ker se dobro blago samo hvali, smatram nadaljna oglasila po plakatih in pri cerkvah za nepotrebna.

S spoštovanjem

Jos. Medved, prej Janez Surc.

(190—1)

(187—1)

**Prodaja se iz največe
zaloge oblačilnega blaga**

Karol Barborič-a
v Novem mestu

od 1. avgusta naprej najboljše ženskeno in moško blago vsake vrste po tako nizki ceni, kakor do sedaj še nikoli.

Ker se tako nizke cene v resnici le malokdaj nahajajo, naj nobeden ne zamudi te zares redke ugodnosti.

Zaloga znaša veliko tisoč goldinarjev.